

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет лінгвістики і перекладу
Кафедра педагогіки та психології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДИКА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ПСИХОЛОГІЇ

Галузь знань	05 Соціальної та поведінкові науки
Спеціальність	053 Психологія
Назва освітньої програми	Психологія
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень вищої освіти

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
доцент кафедри педагогіки та психології, канд. психол. наук Бедан Вікторія Борисівна	+30634037208	beviko@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Вивчення дисципліни «**Методика наукових досліджень у психології**» передбачає розкриття основних тенденцій розвитку світової та вітчизняної науки, вивчення здобувачами вищої освіти основних положень та відомостей про роль і місце науки у розвитку суспільства, про закономірності розвитку науки, про організацію та шляхи забезпечення наукових досліджень в державному напрямку, оволодіння навичками з організації наукового дослідження в психології. Предметом вивчення навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти знань про сучасні наукові підходи до дослідження та аналізу психологічних явищ, інноваційного розв'язання психологічних завдань, умінь та

навичок їх практичного застосування, що вимагає глибокого оволодіння методами соціального пізнання, вміннями знаходити причинно-наслідкові зв'язки, встановлювати закономірності і взаємозалежності.

Мета викладання навчальної дисципліни «**Методика наукових досліджень у психології**» є формування знань здобувачів про сутність та особливості проведення психологічних досліджень; забезпечення оволодіння уміннями та навичками проектування дослідження у сфері психології та його практичної реалізації. набуття здобувачами знань і вмінь, необхідних для організації та проведення наукових досліджень, обробки, узагальнення та тлумачення його результатів.

Передумови для вивчення дисципліни Вивченню даної дисципліни передують вивчення предметів «Філософія психології», «Нормативна база та професійна етика у психології», «Математичний супровід психологічних досліджень», «Теоретико-методологічні проблеми психології».

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «**Методика наукових досліджень у психології**» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає застосування теорій та методів психологічної науки, проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК12. Здатність до формування наукового і культурного світогляду.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та практики.

СК2. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та практичної значущості.

СК3. Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи психологічного дослідження, доказові методики і техніки практичної діяльності.

СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.

СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

Навчальна дисципліна «Методика наукових досліджень у психології» забезпечує досягнення програмних результатів навчання (ПРН), передбачених освітньою програмою:

ПРН1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПРН2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.

ПРН3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки, об'єктивно оцінювати надійність та достовірність отриманих результатів.

ПРН7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.

ПРН10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

ПРН11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

знати:

- суть теорії та методології науки;
- основні напрямки сучасної методології психології;
- пояснювальні принципи у психології, що виходять з філософії;
- зміст основних понять курсу (наука; наукова діяльність; методологія; парадигма; теорія; категорія; принцип; концепція; гіпотеза; модель; метод);
- вимоги, принципи та типи наукових досліджень;
- зміст основних принципів, категорій та напрямків психології;
- методи психологічного дослідження (неекспериментальні та експериментальні);
- методологічні підходи у психології (особистісний, діяльнісний, системний);
- ключові проблеми психології та підходи до їхнього вирішення

вміти:

- формулювати проблему, визначати мету, гіпотезу та завдання дослідження, висувати нові наукові ідеї, узагальнювати та пояснювати наукові факти;
- розробляти програму дослідження;
- відбирати методичну основу дослідження з метою комплексної реалізації його завдань;
- відбирати та аналізувати необхідну інформацію за темою дослідження;
- користуватися сучасними джерелами наукової інформації;
- вибирати адекватні методи дослідження й застосовувати їх для вивчення психічних явищ; проводити наукове дослідження;
- аналізувати, систематизувати й узагальнювати результати вивчення психічних явищ;

володіти навичками:

- формулювання проблеми;
- вибору типу науково-психологічного дослідження;
- визначення парадигми, формулювання концепції та гіпотези дослідження;
- обґрунтування методів та методик дослідження;
- організації та проведенні дослідження (визначення його етапів, способів обробки даних та узагальнення даних);
- інтерпретації результатів дослідження.
- оформленні отриманих результатів у вигляді наукових статей, доповідей; використанні даних досліджень у практичній діяльності.
- публічного виступу.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (денне відділення / заочне відділення)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
4	120	20 / 6	24/ 6	76 / 108	2	1	Обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекц.	прак	сам. роб.		лекц.	прак	сам. роб.
Тема 1. Наука й наукові дослідження у сучасному світі.	10	2	2	6	10	2	2	10
Тема 2. Основи методології наукової діяльності.	10	2	2	6	10	-	-	10
Тема 3. Особистість вченого у формуванні наукової школи	10	2	2	6	10	-	-	10
Тема 4. Теоретичні методи наукового дослідження	10	2	2	8	10	-	-	10
Тема 5. Емпіричні методи наукового дослідження	10	2	2	10	10	2	2	12
Тема 6. Основні вимоги до наукових робіт.	10	2	4	8	20	-	-	12
Тема 7. Структура дослідження: обґрунтування актуальності та визначення теми дослідження, його мети та завдань	10	2	2	12	10	-	-	12
Тема 8. Презентація результатів наукових досліджень	10	2	2	10	20	-	-	10
Тема 9. Технологія написання наукових публікацій. Академічна доброчесність	20	2	4	10	10	2	2	10
Тема 10. Етика наукових досліджень	10	2	2	6	10	-	-	12
Усього годин	120	20	24	76	120	6	6	108
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ - ЕКЗАМЕН								

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Здобувачі вищої освіти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізі інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	<p>Тема 1. Наука й наукові дослідження у сучасному світі.</p> <p>1. Наука як система знань. 2. Основні поняття науки. 3. Наука та фази її розвитку (революційна фаза та фаза «нормальної науки»). 4. Принципи та методи наукового пізнання 5. Класифікація наук (науки природничі та гуманітарні; науки про пізнання та мислення – логіка, гносеологія, діалектика; технічні науки та математика)</p>	2	2
2	<p>Тема 2. Основи методології наукової діяльності. Методи дослідження</p> <p>1. Методологія як особлива форма самоусвідомлення науки. 2. Рівні методології: філософський рівень; рівень загальнонаукових принципів дослідження; рівень конкретно-наукової методології; рівень методики та техніки дослідження. 3. Історичні типи методології науки. 4. Методологія психології: об'єкт (наукове психологічне знання) та предмет (закономірності, тенденції і динамічні процеси отримання наукових результатів) методології психології. 5. Методологія психології як система знань про предмет психології, психіку та її сутність, принципи, категорії, методи.</p>	2	-
3	<p>Тема 3. Особистість вченого у формуванні наукової школи</p> <p>1. Науковий колектив та організація його роботи 2. Наукова школа: сутність та ознаки 3. Підходи до розуміння поняття «наукова школа» 4. Відмінності наукової школи від наукового колективу 5. Ознаки наукової школи 6. Роль особистості вченого в науці</p>	2	-
4	<p>Тема 4. Теоретичні методи наукового дослідження</p> <p>1. Сутність теоретичних методів наукового дослідження. 2. Послідовність проведення теоретичних досліджень. 3. Особливість теоретичного дослідження. 4. Характеристика основних теоретичних методів наукового дослідження: аналізу та синтезу, індукції та дедукції, порівняння, формалізації, абстрагування та моделювання. 5. Поняття моделі, вимоги, які до неї ставляться, види, особливості побудови. 6. Особливості логічного та хронологічного підходів при проведенні теоретичних досліджень</p>	2	

5	Тема 5. Емпіричні методи наукового дослідження 1. Поняття та загальна характеристика емпіричних методів наукового дослідження. 2. Емпіричне дослідження. 3. Спостереження як емпіричний метод наукового дослідження. 4. Експеримент як один з основних методів наукового дослідження 5. Емпіричні методи: вимірювання, порівняння, узагальнення	2	2
6	Тема 6. Основні вимоги до наукових робіт. 1. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження. 2. Сутність магістерської роботи, її структура. 3. Вимоги до магістерської роботи. 4. Технологія підготовки роботи. 5. Оформлення і захист магістерської роботи.	4	-
7	Тема 7. Структура дослідження: обґрунтування актуальності та визначення теми дослідження, його мети та завдань 1. Поняття актуальності дослідження та визначення ступеня його наукової розробки. 2. Визначення об'єкта, предмета, теми дослідження. 3. Попереднє ознайомлення з літературою та визначення головних напрямків дослідження. 4. Збирання і відбір інформації для проведення дослідження. 5. Формулювання загальної і проміжних цілей дослідження. 6. Формулювання завдань дослідження.	2	-
8.	Тема 8. Презентація результатів наукових досліджень 1. Узагальнення наукових і експериментальних даних. 2. Форми відображення результатів наукового дослідження: повідомлення, доповіді, тези, статті тощо. 3. Поняття про візуалізацію результатів психологічного дослідження. 4. Переваги та недоліки використання таблиць як засобів візуалізації. 5. Переваги та недоліки діаграм та графіків як засобів візуалізації.	2	-
9	Тема 9. Технологія написання наукових публікацій. Академічна доброчесність 1. Виклад та обґрунтування наукових результатів. 2. Обробка результатів наукових досліджень. 3. Прийоми викладення матеріалів наукового дослідження. 4. Правила та загальні вимоги до оформлення наукових робіт. 5. Мова та стиль наукової роботи. 6. Підготовка публікацій, рефератів, доповідей.	4	2

10	Тема 10. Етика наукових досліджень 1. Проблема свободи та відповідальності вченого. 2. Етика науки. Етика вченого. Моральні норми та ціннісні орієнтації науковця. 3. Проблема етично–правового регулювання дослідницької діяльності в психології 4. Згода на участь у психологічному дослідженні. Вимоги до згоди на участь у психологічному дослідженні Принцип добровільної згоди. Принцип поінформованої згоди. 5. Етичний кодекс психолога.	2	-
ВСЬОГО		24	6

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота здобувачів вищої освіти щодо вивчення дисципліни «**Методика наукових досліджень у психології**» передбачає:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе, доповідей тощо.
7. Підготовка до підсумкового контролю.

ТЕМАТИКА ТА ПИТАННЯ ДО САМОСТІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Наука й наукові дослідження у сучасному світі <u>Підготувати доповідь:</u> 1. Поняття про методологію науки та її принципи (принцип верифікованості О. Конта та принци фальсифікованості К. Попера). 2. Наукове та ненаукове психологічне знання. 3. Види наукових досліджень (фундаментальні та прикладні; монодисциплінарні та міждисциплінарні; однофакторні та комплексні). <u>Скласти психологічний глосарій за темою заняття</u>	6	10
2	Тема 2. Основи методології наукової діяльності. Методи дослідження <u>Підготувати доповідь:</u> 1. Система принципів і способів організації і побудови теоретичної і практичної діяльності. 2. Вчення про методи пізнання істини та критичну оцінку отриманих результатів 3. Способи оцінки рівня і перспектив розвитку наукового знання).	6	10

	<p>4. Роль методології в організації та проведенні дослідницької діяльності.</p> <p><u>Підготувати презентації</u> Напрямки або підходи до вивчення психічних явищ</p> <ul style="list-style-type: none"> - описовий; - біхевіористський; - когнітивний; - психоаналітичний; - гуманістичний). <p><u>Скласти психологічний глосарій за темою заняття</u></p>		
3	<p>Тема 3. Особистість вченого у формуванні наукової школи</p> <p><u>Підготувати презентації на тему:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія створення наукових психологічних шкіл. 2. Сучасні наукові психологічні школи України (за вибором здобувача) 3. Визначте особливості наукової школи: структуру, функції та основні ознаки. 4. Внесок Г. С. Костюка у розвиток вітчизняної психологічної науки 5. Наукові психологічні школи Одеси <p><u>Скласти психологічний глосарій за темою заняття</u></p>	6	10
4	<p>Тема 4. Теоретичні методи наукового дослідження</p> <p><u>Проаналізувати</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості логічного та хронологічного підходів при проведенні теоретичних досліджень. 2. Мета, випадки та вимоги до застосування теоретичних методів при здійсненні наукового дослідження. <p><u>Підготувати доповіді:</u> Характеристика основних теоретичних методів наукового дослідження та навести приклади:</p> <ul style="list-style-type: none"> - аналіз та синтез, - індукції та дедукції, - порівняння, - формалізації, - абстрагування - моделювання. <p><u>Скласти психологічний глосарій за темою заняття</u></p>	8	10

5	<p>Тема 5. Емпіричні методи наукового дослідження</p> <p>Розкрити зміст методів емпіричного наукового дослідження: опитування, опитування-інтерв'ю, анкетне опитування, бесіда, рейтинг, експертна оцінка, метод колективних експертних оцінок, метод «мозкового штурму», морфологічний метод аналізу, метод семикратного пошуку, метод асоціацій та аналогій, метод колективного блокнота і контрольних запитань, морфологічний ящик.</p> <p>Розробити програму опитування-інтерв'ю (тематика за вибором здобувача)</p> <p>Підготувати батарею психодіагностичних методик, які планується використовувати у кваліфікаційній роботі</p> <p>Провести діагностику за методиками (на вибір) із застосуванням сучасних інформаційних технологій.</p> <p>Скласти глосарій за темою заняття: верифікація, валідність, діагностична сила, надійність, репрезентативність.</p>	10	12
6	<p>Тема 6. Основні вимоги до наукових робіт</p> <p>Практичне завдання</p> <p>1. Наведіть приклад конкретного наукового дослідження, яке можна проводити у сучасних інформаційних системах. Обґрунтуйте його актуальність. Назвіть ресурси, які необхідні для проведення такого дослідження, та результат, який можна отримати.</p> <p>2. Вибрати та сформулювати проблему. Позначити, чому вона є проблемою, а чи не завданням. Обґрунтувати її актуальність. Провести її аналіз відповідно до вимог до її позначення та постановки.</p> <p>3. Вибрати та сформулювати тему наукового дослідження. Обґрунтувати актуальність обраної теми, сформулювати мету та завдання наукового дослідження, визначити об'єкт та предмет дослідження.</p> <p>4. Підготувати логіко-структурні схеми:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Технологія підготовки магістерської роботи. – Правила подання текстового матеріалу. – Правила подання ілюстрацій, таблиць і формул. 	8	12
7	<p>Тема 7. Структура дослідження: обґрунтування актуальності та визначення теми дослідження, його мети та завдань</p> <p>Підготувати доповідь:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Принципи та етапи організації психологічного дослідження 2. Особливості експериментального дослідження в психології 3. Стратегії досліджень в експериментальній психології 4. Експериментальна вибірка в психологічному дослідженні 5. Експериментальні змінні в психологічному дослідженні 6. Вимоги до експериментатора та діагностичних методик <p>Розробити програму емпіричного дослідження відповідно до теми майбутнього магістерського проекту:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначте основні вимоги до архітектури наукової роботи (анотація, вступ, теоретична та практична частини, розрахунок ефективності, висновки, тощо). 	12	12

	<p>2. Вкажіть вимоги до наукових гіпотез та ознаки науково правильної (продуктивної) гіпотези.</p> <p>3. Оформіть за зразком титульну сторінку науково–дослідницької роботи відповідно до обраної теми.</p> <p>4. Оформіть макет змісту науково–дослідницької роботи.</p> <p>5. Оформіть композиційно вступну частину наукового дослідження.</p> <p>6. Обґрунтуйте результати власних досліджень з обраної проблеми.</p>		
8	<p>Тема 8. Презентація результатів наукових досліджень</p> <p>Проналізувати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Поняття про візуалізацію результатів психологічного дослідження. - Переваги та недоліки використання таблиць як засобів візуалізації. - Переваги та недоліки діаграм та графіків як засобів візуалізації. <p>Підготувати доповідь:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Проблема недостовірності (артефактності) висновків наукового дослідження - Джерела артефактних висновків. - Мова та стиль наукової роботи - Комп’ютерна обробка результатів психологічних експериментів <p>Підготувати результати індивідуального дослідження для презентації.</p>	10	10
9	<p>Тема 9. Технологія написання наукових публікацій. Академічна доброчесність</p> <p>Підготувати доповідь:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Форми відображення результатів наукового дослідження: повідомлення, доповіді, тези, статті тощо. - Аналіз програм Антіплагіат. - Значимість публікації результатів експериментів для розвитку психології. - Наукове шахрайство: плагіат, фальсифікація даних. - Проблема недостовірності (артефактності) висновків наукового дослідження <p>Робота в групах:</p> <p>Ознайомитись з прикладами наукових публікацій. Визначити вид публікації. Скласти рецензію на публікацію (тези, статті, повідомлення). Кожна група презентує свій аналіз публікації.</p> <p>Практичне завдання</p> <p>Оцініть оригінальність запропонованого тексту за допомогою програми анті плагіат «Unicheck».</p>	10	10
10	<p>Тема 10. Етика наукових досліджень</p> <p>Питання для дискусії</p> <p>1. Чому в психологічних дослідженнях іноді використовують містифікацію? Як використання містифікації узгоджується з ідеєю обізнаної згоди? Наведіть приклади.</p> <p>2. В чому полягає сутність поняття «дебрифінг» в контексті етики психологічного дослідження. Які головні цілі дебрифінгу.</p>	6	12

	3.Етичні принципи досліджень за участю людей. Підготувати есе 1. Яким чином виявляється свобода наукової творчості науковця? 2. В чому полягає значення згоди на участь у психологічному дослідженні? 3. Розкрийте сутність професійного етосу науковця. 4. Які можливі варіанти співвідношення етики та права в психологічних дослідженнях?		
	Всього	76	108

8. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.	50%
підсумковий контроль , який здійснюється у ході проведення заліку.	50%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; тестовий контроль знань, робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, залік
--	--

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Пізнання: його рівні та види.
2. Знання та їх різновиди.
3. Поняття про науку та наукову діяльність. Класифікація наук.
4. Місце психології в системі наук.
5. Критерії науковості.
6. Будова та генезис наукового пізнання.
7. Рівні наукового пізнання.
8. Структурні компоненти теоретичного пізнання (проблема, гіпотеза, теорія).
9. Методологія як складова науки. Функції методології.
10. Принцип верифікованості О.Конта.
11. Принцип фальсифікованості К. Попера.
12. Нормативна функція методології.
13. Історичні типи методології: природнича та гуманітарна.
14. Поняття про парадигму та її значення.

15. Види наукових досліджень.
16. Методологія психології як самостійна галузь психологічного пізнання.
17. Роль методології в організації та проведенні психологічних досліджень.
18. Об'єкт та предмет методології у психології.
19. Методи пізнання психічних явищ.
20. Філософські засади методології психологічних досліджень.
21. Значення філософського рівня методології у психологічному дослідженні.
22. Методологія як система загальнонаукових принципів.
23. Поняття про конкретно-наукову методологію та її значення.
24. Методологія як сукупність методів та методик дослідження.
25. Наукове та ненаукове психологічне знання.
26. Особливості законів психології як науки.
27. Специфіка психологічного знання.
28. Поняття про життєві психологічні знання та їх функції.
29. Психологічні вчення як предмет наукового аналізу.
30. Гештальт-психологія: основні постулати.
31. Біхевіоризм та необіхевіоризм.
32. Психоданаліз З. Фрейда.
33. Поняття про когнітивну психологію.
34. Поняття про діяльнісний підхід у психології.
35. Конкретизація діяльнісного підходу в теорії П.Я. Гальперіна.
36. Категорії та їх місце в психології.
37. Категорія відображення.
38. Свідомість як категорія психології.
39. Категорія спілкування.
40. Поняття про значення та смисли.
41. Категорія образу.
42. Категорія мотиву.
43. Категорія переживання.
44. Категоріальне значення поняття «особистість».
45. Основні пояснювальні принципи психології (принцип детермінізму, принцип системності, принцип розвитку).
46. Принцип детермінізму.
47. Психофізична та психофізіологічна проблеми.
48. Психофізичний паралелізм.
49. Сутність психосоціальної проблематики в психології.
50. Теорія конвергенції В. Штерна.
51. Психосоціальна проблема та її вирішення в теорії Л.С. Виготського.
52. Поняття про соціальну ситуацію розвитку (Д.Б. Ельконін).

53. Експлоративна та конфірмація стратегії дослідження.
54. Ідіографічний та номотетичний підходи у психології.
55. Типи наукових досліджень.
56. Етапи науково-психологічного дослідження.
57. Парадигма та її види.
58. Наука первинна та вторинна.
59. Стадії або фази розвитку наукового знання.
60. Класифікація методів психологічного дослідження.
61. Спостереження як метод психології.
62. Експеримент та його види.
63. Поняття про психологічне вимірювання.
64. Методи організації науково-психологічного дослідження.
65. «Архівний метод» та його різновиди.
66. Поняття про контент-аналіз.
67. Призначення статистичних методів обробки даних в психології.
68. Психологічне та соціологічне дослідження: спільне та відмінне.
69. Бесіда та її види.
70. Тести та їх види.

9. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ

<i>Денна форма навчання</i>			
<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виносяться на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	---	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен / залік			50
Всього балів			100

Заочна форма навчання			
Поточний контроль			
Види самостійної роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи під час аудиторних занять			
1.1. Підготовка до аудиторних занять	Відповідно до розкладу	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час аудиторних занять	15
За виконання контрольних робіт (завдань)			
1.2. Підготовка контрольних робіт	---	Перевірка контрольних робіт (завдань)	15
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.3. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виносяться на самостійне вивчення	---	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ² , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
2.1. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе) під час ІКР	5

² Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

2.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль залік			50
Всього балів підсумкової оцінки			100

10. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ (для іспиту / заліку)

Рівень знань оцінюється:

- **«відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів.** Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- **«добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів.** Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- **«добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів.** Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- **«задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів.** Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- **«задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів.** Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- **«незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів.** Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- **«незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів.** Студент не володіє навчальним матеріалом.

ТАБЛИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ РЕЗУЛЬТАТІВ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗА РІЗНИМИ ШКАЛАМИ

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C		
64-73 (5)	D	Задовільно	
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	Fx	незадовільно	не зараховано
1-34 (2)	F		

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Адаменко М. І. Бейлін М. В. Основи наукових досліджень. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. 188 с.
2. Бедан В.Б. Експериментальна психологія: практикум для студентів-психологів факультету психології, політології та соціології НУ «ОЮА».Одеса: Фенікс, 2020. 89 с.
3. Бедан В.Б., Саннікова О.П. Презентація інструменту оцінки схильності особистості до переживання самотності / О.П. Саннікова, В.Б. Бедан. Наука і освіта. 2018. №5. 5-11.
4. Бедан В.Б., Татяничков А. О., Психодіагностика: навчально-методичні рекомендації (в допомогу до самостійної роботи для здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра факультету психології, політології та соціології); кафедра психології НУ «Одеська юридична академія». Одеса: Фенікс, 2021. 59 с.
5. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень: підруч. Для бакалаврів, магістрів і аспірантів екон. спец. ВНЗ К.: АБУ, 2002. 480 с.
6. Важинський С.. Е., Щербак Т І. Методика та організація наукових досліджень: Навчальний посібник. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
7. Кислий В. М. Організація наукових досліджень: навчальний посібник. Суми: Університетська книга, 2011. 224 с.
8. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови: Навч. пос. К. : Центр навчальної літератури, 2006. 312 с.
9. Фаренік С. А. Логіка і методологія наукового дослідження / Українська академія державного управління при Президентові України. К.: Вид-во УАДУ, 2000. 338 с.

Допоміжна

1. Гнізділова О. Ідентифікація феномену «Науково-педагогічна школа». Педагогічні науки: зб. наук. пр. Полтав. нац. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка. Полтава: ПНПУ ім. В. Г. Короленка, 2014. Вип. 60. С. 76–84.
2. Горбунова .В В. Етичні та правові аспекти психологічних досліджень. Практична психологія соціальна робота. № 3. 2005. С. 18–23.
3. Гуменюк І. Л., С. М. Коваленко. Алгоритм наукового дослідження. Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2008. 46 с.
4. Максименко С. Д., Носенко Е. Л. Експериментальна психологія. Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2008. 360 с.

5. Метулинська Н. Професійний етос науковця в сучасній Україні. Український інформаційний простір: Науковий журнал. Київський нац. ун-т культури і мистецтв, Ін-т журналістики і міжнародних відносин. К., 2013. № 1. Ч. 2. С. 146–150.
6. Нормативно-правові акти про наукову та науково-технічну діяльність у вищих навчальних закладах України: у 2 кн. / за ред. Ю. І. Горобця, М. І. Панова. Х.: Право, 2001. Кн. 1. 784 с.
7. Приклади оформлення бібліографічного опису у списку джерел, який наводять у дисертації, і списку опублікованих робіт, який наводять в авторефераті. Бюлетень ВАК України. Спецвипуск. 2000. № 2. С. 39–40.
8. Сисоєва С. О., Кристопчук Т. Є. Методологія науково-педагогічних досліджень: Підручник. Рівне:Волинські обереги, 2013. 360 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Міжнародного гуманітарного університету: офіційний сайт. URL: https://mgu.edu.ua/science_library
2. Бібліотека Університету Ушинського: офіційний сайт. URL: <https://library.pdpu.edu.ua>
3. Міністерство освіти і науки України: офіційний сайт. URL: <http://www.mon.gov.ua>
4. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського: офіційний сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
5. Одеська національна наукова бібліотека: офіційний сайт. URL: <http://odnb.odessa.ua/>